

Vår ref. 23/10359 - 14
Saksbehandler Rolf Dehli
Dato 29.11.2023

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
03/24	Ungdomsrådet	22.01.2024
03/24	Eldrerådet	22.01.2024
04/24	Rådet for personer med funksjonsnedsettelse	22.01.2024
04/24	Hovedutvalg for Oppvekst	24.01.2024
01/24	Hovedutvalg for Primærnæringene	22.01.2024
17/24	Hovedutvalg for Samfunn	24.01.2024
03/24	Hovedutvalg for Velferd	24.01.2024
01/24	Formannskapet	25.01.2024
20/24	Kommunestyret	08.02.2024

Planstrategi 2024-2027 og planprogram for revidering av kommuneplanens samfunnsdel

Kommunedirektørens innstilling

1. Utkast til kommuneplangrunnlag for Bamble kommune med kommunal planstrategi og forslag til planprogram for en revidering av kommuneplanens samfunnsdel (KPS), sendes ut til høring og offentlig ettersyn i tråd med bestemmelse i plan- og bygningsloven.
2. Det gjennomføres politiske verksteder hvor kommunestyret drøfter behov for endringer i kommuneplanens samfunnsdel.
3. Kommunestyret tar gjennom vedtak av kommuneplangrunnlaget etter høring og offentlig ettersyn, stilling til om det skal gjøres endringer av kommuneplanens samfunnsdel eller om eksisterende plan skal videreføres som overordnet styringsdokument for kommunen i valgperioden.

Bakgrunn for saken

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunestyrets viktigste styringsdokument. Samfunnsdelen skal følges opp i økonomiplanen og i øvrig planarbeid. Det nye kommunestyret må ta stilling til om de ønsker å gjøre endringer i gjeldende samfunnsdel eller om denne skal videreføres for perioden.

For at kommunestyret skal kunne diskutere endringer i samfunnsdelen, krever plan- og bygningsloven at det utarbeides et planprogram for denne prosessen. Plan- og bygningsloven krever også at alle kommuner utarbeider en kommunal planstrategi innen ett år etter konstituering. Planstrategien skal gi kommunestyret et kunnskapsbasert grunnlag for å drøfte kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling og kommunens planbehov og ta stilling til behovet for å revidere kommuneplanen.

Planstrategien og planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel kan samles i et felles dokument, i denne saken kalt **kommuneplangrunnlaget**.

Referanser i saken

- Plan- og bygningsloven §§ 10.1, 11-13 og 4,1
- Kommunestyresak 56/23 - Oppstart av arbeid med ny planstrategi for Bamble kommune 2024-2027

Vedlegg til saken:

- Kommuneplangrunnlag for Bamble kommune 2024 - 2027
- Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2040 - Bamble mot 2040
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023 -2027
- Invitasjon til politisk verksted

Vedtak som innstilling fra Formannskapet, 25.01.2024 - 01/24

1. Utkast til kommuneplangrunnlag for Bamble kommune med kommunal planstrategi og forslag til planprogram for en revidering av kommuneplanens samfunnsdel (KPS), sendes ut til høring og offentlig ettersyn i tråd med bestemmelse i plan- og bygningsloven.
2. Det gjennomføres politiske verksteder hvor kommunestyret drøfter behov for endringer i kommuneplanens samfunnsdel.
3. Kommunestyret tar gjennom vedtak av kommuneplangrunnlaget etter høring og offentlig ettersyn, stilling til om det skal gjøres endringer av kommuneplanens samfunnsdel eller om eksisterende plan skal videreføres som overordnet styringsdokument for kommunen i valgperioden.

Kommunestyret 08.02.2024

Behandling

VOTERING

Innstilling fra Formannskapet enstemmig vedtatt

KST - 20/24 vedtak

1. Utkast til kommuneplangrunnlag for Bamble kommune med kommunal planstrategi og forslag til planprogram for en revidering av kommuneplanens samfunnsdel (KPS), sendes ut til høring og offentlig ettersyn i tråd med bestemmelse i plan- og bygningsloven.
2. Det gjennomføres politiske verksteder hvor kommunestyret drøfter behov for endringer i kommuneplanens samfunnsdel.
3. Kommunestyret tar gjennom vedtak av kommuneplangrunnlaget etter høring og offentlig ettersyn, stilling til om det skal gjøres endringer av kommuneplanens samfunnsdel eller om eksisterende plan skal videreføres som overordnet styringsdokument for kommunen i valgperioden.

Formannskapet 25.01.2024

Behandling

Innledning fra saksbehandler Rolf Dehli. Sigrid Hellerdal Garthe fra Asplan Viak orienterte.

VOTERING

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt

FSK - 01/24 vedtak

1. Utkast til kommuneplangrunnlag for Bamble kommune med kommunal planstrategi og forslag til planprogram for en revidering av kommuneplanens samfunnsdel (KPS), sendes ut til høring og offentlig ettersyn i tråd med bestemmelse i plan- og bygningsloven.
2. Det gjennomføres politiske verksteder hvor kommunestyret drøfter behov for endringer i kommuneplanens samfunnsdel.
3. Kommunestyret tar gjennom vedtak av kommuneplangrunnlaget etter høring og offentlig ettersyn, stilling til om det skal gjøres endringer av kommuneplanens samfunnsdel eller om eksisterende plan skal videreføres som overordnet styringsdokument for kommunen i valgperioden.

Hovedutvalg for Velferd 24.01.2024

Behandling

Kommunalsjef Birgit Sannes informerte om saken.

VOTERING

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

VEL - 03/24 vedtak

Kommunedirektørens innstilling

1. Utkast til kommuneplangrunnlag for Bamble kommune med kommunal planstrategi og forslag til planprogram for en revidering av kommuneplanens samfunnsdel (KPS), sendes ut til høring og offentlig ettersyn i tråd med bestemmelse i plan- og bygningsloven.

2. Det gjennomføres politiske verksteder hvor kommunestyret drøfter behov for endringer i kommuneplanens samfunnsdel.
3. Kommunestyret tar gjennom vedtak av kommuneplangrunnlaget etter høring og offentlig ettersyn, stilling til om det skal gjøres endringer av kommuneplanens samfunnsdel eller om eksisterende plan skal videreføres som overordnet styringsdokument for kommunen i valgperioden.

Hovedutvalg for Oppvekst 24.01.2024

Behandling

Ved votering ble kommundirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

OPP - 04/24 vedtak

1. Utkast til kommuneplangrunnlag for Bamble kommune med kommunal planstrategi og forslag til planprogram for en revidering av kommuneplanens samfunnsdel (KPS), sendes ut til høring og offentlig ettersyn i tråd med bestemmelse i plan- og bygningsloven.
2. Det gjennomføres politiske verksteder hvor kommunestyret drøfter behov for endringer i kommuneplanens samfunnsdel.
3. Kommunestyret tar gjennom vedtak av kommuneplangrunnlaget etter høring og offentlig ettersyn, stilling til om det skal gjøres endringer av kommuneplanens samfunnsdel eller om eksisterende plan skal videreføres som overordnet styringsdokument for kommunen i valgperioden.

Hovedutvalg for Samfunn 24.01.2024

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

SAM - 17/24 vedtak

1. Utkast til kommuneplangrunnlag for Bamble kommune med kommunal planstrategi og forslag til planprogram for en revidering av kommuneplanens samfunnsdel (KPS), sendes ut til høring og offentlig ettersyn i tråd med bestemmelse i plan- og bygningsloven.
2. Det gjennomføres politiske verksteder hvor kommunestyret drøfter behov for endringer i kommuneplanens samfunnsdel.
3. Kommunestyret tar gjennom vedtak av kommuneplangrunnlaget etter høring og offentlig ettersyn, stilling til om det skal gjøres endringer av kommuneplanens samfunnsdel eller om eksisterende plan skal videreføres som overordnet styringsdokument for kommunen i valgperioden.

Hovedutvalg for Primærnæringene 22.01.2024

Behandling

Finn Roar Bruun orienterte.

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt

PRI - 01/24 vedtak

1. Utkast til kommuneplangrunnlag for Bamble kommune med kommunal planstrategi og forslag til planprogram for en revidering av kommuneplanens samfunnsdel (KPS), sendes ut til høring og offentlig ettersyn i tråd med bestemmelse i plan- og bygningsloven.
2. Det gjennomføres politiske verksteder hvor kommunestyret drøfter behov for endringer i kommuneplanens samfunnsdel.
3. Kommunestyret tar gjennom vedtak av kommuneplangrunnlaget etter høring og offentlig ettersyn, stilling til om det skal gjøres endringer av kommuneplanens samfunnsdel eller om eksisterende plan skal videreføres som overordnet styringsdokument for kommunen i valgperioden.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse 22.01.2024

Behandling

Forslag fra bruker-organisasjonene

Beskriver bla. utfordringer mht endring i populasjon og hvordan velferdssamfunnet kan opprettholdes eller utvikles.

Synet på kommunen som service og tjenesteyter - må nødvendigvis endres og begrepet samskaping blir stadig oftere brukt - løse behov i et sterkere fellesskap er nevnt. Som svar på de store utfordringene.

I en situasjon med knapphet på ressurser og arbeidskraft og med tøffe prioriteringer, er det nødvendig å være oppmerksom på grupper og enkeltmennesker som ikke har sterke talspersoner.

På de fleste samfunnsområder vil det være behov for å vurdere alle aspekter ved universell utforming og tilrettelegging. Målet er deltakelse på lik linje uansett funksjonsnivå. Rådet for mennesker med funksjonsnedsettelse oppfordrer til å la dette være et ledetråd i planverk og oppfølging av disse.

Enstemmig vedtatt

RPF - 04/24 vedtak

Tatt til orientering

Beskriver bla. utfordringer mht endring i populasjon og hvordan velferdssamfunnet kan opprettholdes eller utvikles.

Synet på kommunen som service og tjenesteyter - må nødvendigvis endres og begrepet samskaping blir stadig oftere brukt - løse behov i et sterkere fellesskap er nevnt. Som svar på de store utfordringene.

I en situasjon med knapphet på ressurser og arbeidskraft og med tøffe prioriteringer, er det

nødvendig å være oppmerksom på grupper og enkeltmennesker som ikke har sterke talspersoner.

På de fleste samfunnsområder vil det være behov for å vurdere alle aspekter ved universell utforming og tilrettelegging. Målet er deltakelse på lik linje uansett funksjonsnivå . Rådet for mennesker med funksjonsnedsettelse oppfordrer til å la dette være et lede tråd i planverk og oppfølging av disse.

Eldrerådet 22.01.2024

Behandling

Leder foreslo å ta saken til orientering
Eldrerådet tilsluttet seg dette.

ELD - 03/24 vedtak

Tas til orientering

Saksfremstilling:

Det nye kommunestyret skal tidlig i valgperioden drøfte og ta stilling overordnet utvikling og styring av kommunen. Det legges opp til en forenklet behandling av ny planstrategi og hvor et sentralt spørsmål er behovet for en revidering av **kommuneplanens samfunnsdel (KPS)**.

Kommuneplanen er kommunestyrets verktøy for overordnet styring. Kommuneplanen består av en samfunnsdel (KPS) og en arealdel. I KPS skal kommunestyret ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. KPS gir mål og rammer for kommunens øvrige planer og skal ha en arealstrategi som gir føringer for utarbeidelse av kommuneplanens arealdel. Økonomiplanen som rulleres hvert år, er handlingsdelen til KPS.

Figuren viser oversikt plansystem og plantyper

For å forberede kommunestyrets diskusjon om behov for endringer i KPS, er det utarbeidet et forslag til planstrategi og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel som inngår i et felles dokument kalt **kommuneplangrunnlaget**. Det legges til rette for en prosess hvor en evt. endret samfunnsdel kan vedtas i løpet av det første året i valgperioden.

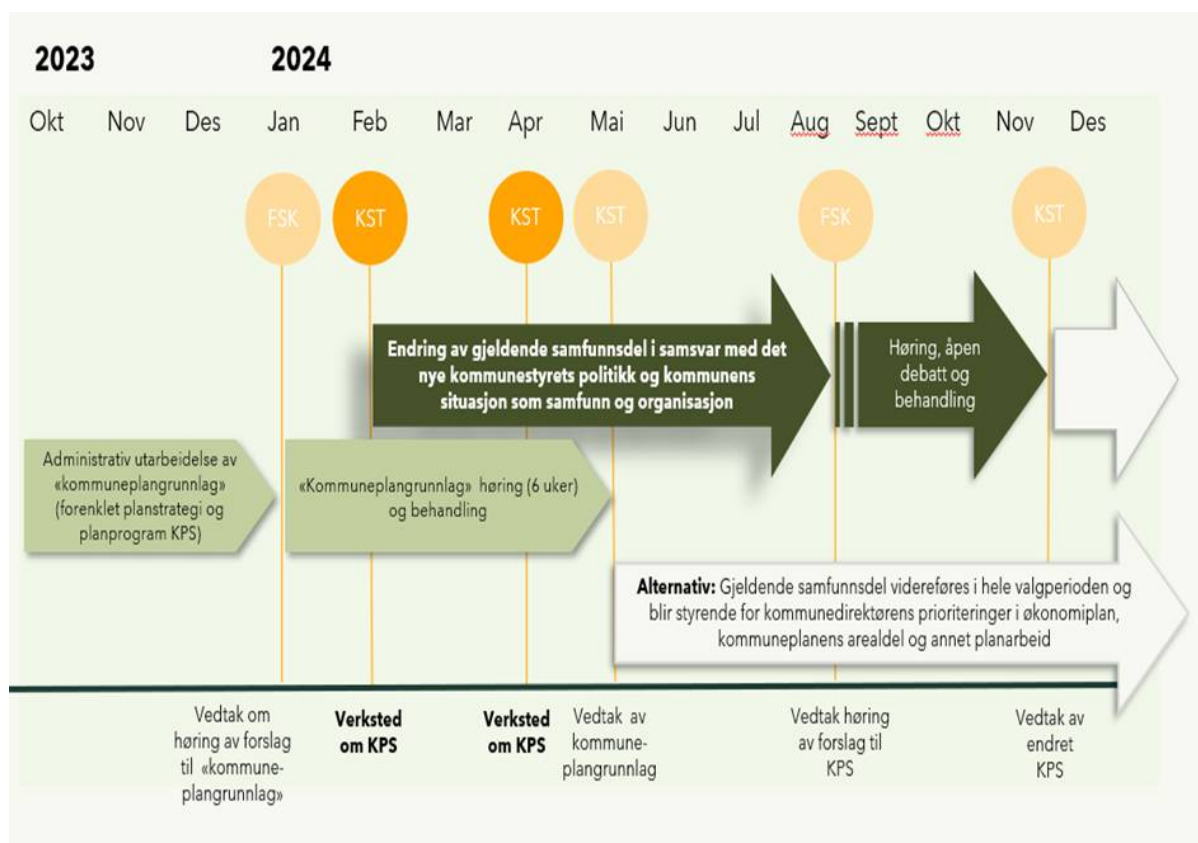
Kommuneplangrunnlaget skal jf. plan- og bygningsloven § 111-13 sendes ut til høring og legges ut til offentlig ettersyn. Fristen for å gi uttalelser skal være minst seks uker.

Det er viktig at kommunestyret får god mulighet for å drøfte overordnet styring av kommunen og om det er behov for å revidere KPS. Kommunestyret inviteres derfor til et politisk verksted torsdag 15. februar. I det politiske verkstedet vil kommunestyret få presentert viktige utviklingstrekk for Bamble, nasjonale føringer for kommunens planlegging og overordnede mål i gjeldende KPS. De folkevalgte vil kunne diskutere både de lange linjene og satsingsområder for valgperioden. Dersom kommunestyret ser behov for å gjøre endringer i gjeldende KPS vil administrasjonen legge til rette for et nytt verksted torsdag 11. april. Her vil kommunestyret kunne drøfte videre overordnede føringer for kommunens utvikling og satsingsområder for valgperioden.

Etter at kommunestyret har hatt sine politiske verksteder, vil kommunestyret vedta formelt om gjeldende KPS skal videreføres eller endres. Det vil skje når kommunestyret behandler kommuneplangrunnlaget i møte 2. mai.

Vedtar kommunestyret at det skal foretas en revidering av KPS vil det bli gjennomførte en videre planprosess. Administrasjonen vil utarbeide et planforslag basert på rådene fra kommunestyrets to verksteder. Det tas sikte på at revidert KPS kan vedtas allerede i desember.

Vedtar kommunestyret derimot å videreføre gjeldende KPS, vil denne planen legges til grunn for videre overordnet styring av kommunen i denne valgperioden.

Kommunedirektørens vurdering

Behov for langsiktig og helhetlig styring

Kommuneplangrunnlaget gir kommunestyret et kunnskapsbasert grunnlag for å drøfte overordnet styring av kommunen. Grunnlaget peker på flere store utfordringer i årene framover. Det er behov for tydelige mål og strategier for utvikling og omstilling av kommunen og det kreves prioriteringer og tiltak som må ses i et langsiktig perspektiv.

Gjennom KPS kan kommunestyret få til en langsiktig og helhetlig styring. Mål og strategier for å løse en utfordring må ses i sammenheng med andre utfordringer. Satsinger på et område kan ha positive effekter på andre områder, og det må unngås målkonflikter og utilsiktede negative konsekvenser av prioriterte satsinger.

Kommunedirektøren vil under peke på noen av de sentrale utfordringene kommunen står overfor:

Tilpasning til demografiske endringer, muligheter for en positiv befolkningsutvikling

Andelen eldre i kommunen vil fortsatt øke i årene framover. Det vil medføre økt behov for utbygging av helse- og omsorgstilbud. Det vil samtidig bli færre barn og ung. Det vil kreve omstilling av tilbudene til barn og unge, bl.a. skoler og barnehager.

Bamble kommune har siden 1990-tallet hatt et relativt stabilt innbyggertall på +/- 14.000. I Grenlandsregionen har det vært en vekst i befolkningen i denne perioden og det forventes fortsatt vekst i Porsgrunn og Skien framover. Det bør være muligheter for en positiv utvikling i antall innbyggere også i Bamble.

Ett av hovedmålene i nåværende kommuneplan (KPS) er at Bamble skal være en attraktiv kommune som bosted, for turisme og annen næringsutvikling. En vekst i folketallet vil bidra økte skatteinntekter og rammeoverføringer fra Staten. En aktiv politikk for å tiltrekke seg spesielt barnefamilier kan ses i sammenheng med ledig kapasitet innenfor skoler og barnehager.

Lokale og regionale miljøproblemer, bidra til å oppfylle nasjonale klimamål

De nærmeste årene vil være avgjørende for "det grønne skiftet". Det setter store krav til kommunal planlegging og drift. Dette vil bli krevende både faglig og økonomisk. Det vil også få konsekvenser for framtidig arealdisponering.

Som en del av Oslofjord-området må Bamble gjøre store investeringer innenfor avløpshåndtering. Det må også gjøres store investeringer innenfor vannforsyning. Kommunen har store utfordringer knyttet eksisterende ledningsnett til vann og avløp, og det må bygges nytt hovedrenseanlegg for å oppfylle økte utslippskrav. I samarbeid med Skien og Porsgrunn utredes mulige innerkommunale løsninger (konseptutredning) for avløpshåndtering.

Utenforskap og sosiale forskjeller

Kommunen har en sentral rolle i arbeidet for å redusere utenforskap og sosiale forskjeller. Også i Bamble er det mange barn som lever i familier med lav inntekt. Det er også mange i arbeidsfør alder som står utenfor arbeid og utdanning, ikke minst er dette en utfordring for unge mennesker. Dette har store konsekvenser for både enkeltmennesker og

samfunnet. Det er nødvendig at kommunen arbeider målrettet med både forebyggende tiltak og oppfølging av enkeltmennesker. Dette er viktige velferdspolitiske utfordringer som bør være forankret i politiske mål og strategier.

Sikre nødvendig fagkompetanse

Det vil framover bli mangel på fagpersoner i noen sektorer. Andelen mennesker i yrkesaktiv alder synker og det blir behov for flere fagfolk i spesielt helse- og omsorgssektoren. Dette setter krav til Bamble kommunen som arbeidsgiver. Kommunen må ha en aktiv arbeidsgiverpolitikk for å rekruttere, beholde og utvikle sine medarbeidere. Det må også vurderes muligheter for økt interkommunalt samarbeid for å sikre tilgang på nødvendig kompetanse.

Sikre økonomiske styring, få til nødvendig omstilling

Kommunen har betydelige økonomiske utfordringer med for høye utgifter i forhold til inntekter. Flere av utfordringene kommunen står overfor vil kreve økte investeringer og driftsutgifter. På kort sikt "tvinger" dette fram behov for innsparinger i kommunens tilbud til innbyggerne. Dette kan bl.a. få uheldige konsekvenser for forebyggende arbeid og på lengre sikt medføre økte kostnader.

Det er behov for å få til et langsiktig omstillingsarbeid. Omstillingsarbeidet krever politisk forankring med klare mål og prioriteringer. Det vil være nødvendig å gjøre endringer i hvordan kommunen skal løse sine oppgaver framover. Det er viktig at man både politisk og administrativt stimulerer til innovativt omstillingsarbeid. Det vil også forutsette politisk vilje og administrativ evne til å gjennomføre nye løsninger.

Kommunens planbehov

Kommunens gjeldende KPS - "Bamble mot 2024" ble vedtatt i september i 2021. Planen viser veivalg for utvikling av kommunen. I planen er det vedtatt hva som er kommunens viktigste satsingsområder:

- Attraktive Bamble - Bamble skal være attraktivt som bosted, besøks- og fritidskommune og for næringsliv
- Inkluderende Bamble - Kommunen skal bidra til at innbyggerne mestrer eget liv, opplever livskvalitet i alle livets faser og deltar i samfunnet. Kommunen skal ha barnehager og skoler med høy kvalitet og Bamblesamfunnet skal verdsette likestilling, mangfold og ulikhet
- Klima- og miljøvennlige Bamble - Kommunen skal redusere sine klimagassutslipp, ha en bærekraftig forvaltning av økosystemer. Innbyggere skal ha gode holdninger og verdier som tar hensyn til klima og miljø
- Kommunen som organisasjon - Kommunen skal møte innbyggernes forventinger og tjenestebehov på en samskapende og utviklingsorientert måte. Kommunen skal være en attraktiv arbeidsplass, en organisasjon som arbeider mot felles mål og har kultur for kontinuerlig forbedring

Planen beskriver hvordan kommunen skal utvikles innenfor satsingsområdene ("Slik gjør vi det").

Den vedtatte planen er styrende for andre kommunale planer og skal være førende for prioriteringer i økonomiplan og årsbudsjett.

Krav til en arealstrategi. I de nasjonale forventningene til kommunal og regional planlegging forventer regjeringen at den langsiktige arealstrategien inngår som del av KPS og legges til grunn for kommuneplanens arealdel. Arealstrategier i samfunnsdelen vil gi føringer og bestillinger til arealdelen. Kommunestyret skal derfor vurdere behov for endringer i arealdelen på bakgrunn av føringene i samfunnsdelen.

Kommunestyret må ta stilling til om nåværende KPS skal revideres (vedtak i møte 2. mai). Kommunestyret kan velge å la eksisterende plan fortsatt være styrende for utviklingen av kommunen.

Ut fra de store utfordringene kommunen står overfor, er det etter kommunedirektørens vurdering behov gjøre tydelige prioriteringer av satsingsområder i KPS. Det er behov for å drøfte mål og strategier for utvikling av kommunen, men også for omstillingsarbeidet som må gjennomføres. Kommunedirektøren vil derfor anbefale at det foretas en revisjon av KPS og at det gjennomføres videre planarbeid.

Status kommuneplanens arealdel for 2015-2025. Arealdelen er ikke endelig vedtatt. Kommunestyret hadde 2. gangsbehandling av planen 15.12.22 (sak 131/22). Kommunestyret vedtok endringer i planen som krever utredningsarbeid og det foreligger noen innsigelser fra Statsforvalteren. Det pågår arbeid med endringene og innsigelsene, men dette vil trolig ikke vil være endelig avklart før i løpet av høsten 2024.

Revidering av kommuneplanens arealdel bør ikke startes opp før nåværende planprosess er endelig avsluttet. Hvis kommunestyret vedtar å gjennomføre en revisjon av kommuneplanens samfunnsdel (KPS), bør også arealstrategien i samfunnsdelen diskuteres. Kommunestyret vil gjennom arealstrategien legge føringer for en ny revisjon (rullering) av arealdelen.

Planer for deler av kommunen virksomhet (strategier, temaplaner/ handlingsplaner).

Kommunestyret må vurdere behovet for delplaner i sammenheng med kommunens utfordringer. Planbehovet bør vurderes på bakgrunn av kommunestyrets prioriteringer i KPS og kan endres i løpet av en valgperiode. Kommunestyret har derfor vedtatt at planbehovet skal vurderes årlig i forbindelse med rullering av økonomiplanen.

Erfaringer fra de foregående planstrategiene viser at det er et betydelig gap mellom hva vi ønsker å utarbeide av planer i fireårsperioden, og hva vi faktisk gjennomfører av planarbeid. Planarbeid er ressurskrevende. Det krever ofte at mange ansatte i ulike deler av organisasjonen må tre ut av sine daglige oppgaver for å delta i arbeidet, i tillegg skal det sikres medvirkning av berørte aktører, og behandling i folkevalgte organer i flere runder.

Det er behov for en kritisk vurdering av behovet for planer og hvordan planarbeidet kan gjøres mer effektivt. Det er også viktig å få vurdert hvordan vedtatte planer blir fulgt opp. Kommunedirektøren vil komme tilbake til dette enten i forbindelse med revidering av KPS, eller i en egen sak til kommunestyret.

Vedlegg

Kommuneplangrunnlag Bamble 2024-2027

kommunestyrets-vedtak---kommuneplanens-samfunnsdel-for-bamble-kommune-2021-2040

Nasjonale forventninger til regional og kommunalplanlegging 2023 - 2027

Invitasjon til politiske verksteder (002)